

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Волинської області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в III кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області у III кварталі 2020 року свідчать, що на тлі продовження адаптивного карантину респонденти очікують суттєве скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та стримано оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Респонденти прогнозують посилення інфляційних процесів та високий рівень девальвації національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **значне зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 53.8% (у попередньому кварталі – «мінус» 46.2%) (найпесимістичніші оцінки серед регіонів) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 16.1%;
- **прискорення зростання цін на споживчі товари та послуги:** лише 53.8% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 76.9%), у цілому по Україні – 55.6%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво. Значно вище, ніж у попередньому кварталі, оцінено вплив курсу гривні до іноземних валют (графік 2);
- **значне посилення девальваційних процесів:** усі опитані керівники підприємств області прогнозують знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 30.8%), у цілому по Україні – 83.2%;
- **фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні:** баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – 0.0% (таблиця). У цілому по Україні очікується поліпшення фінансово-економічного стану підприємств: баланс відповідей – 4.4%;
- **значне зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 54.5% (у II кварталі 2020 року – 53.8%). Зростання обсягу реалізації продукції на зовнішньому ринку уповільниться: баланс відповідей – 16.7% (у попередньому кварталі – 25.0%) (таблиця). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 9.8% та 4.3% відповідно;
- **зменшення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар вищими темпами: баланси відповідей – «мінус» 25.0% та «мінус» 47.1% відповідно (у попередньому кварталі – по «мінус» 15.4%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.7% та 5.2% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 7.7%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 10.8%;
- **стрімкіше зростання цін на товари/послуги, що купуються:** баланс відповідей – 92.3% (у II кварталі 2020 року – 61.5%) порівняно з цінами на продукцію власного виробництва (баланс відповідей – 53.8%) (графік 6). За оцінками 61.9% респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 54.5% та 53.8% відповідно (у II кварталі 2020 року – 23.1% та 25.0% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво занадто високі ціни на сировину та матеріали, брак обігових коштів та кваліфікованих працівників (вплив цих чинників значно посилюється) (графік 5).

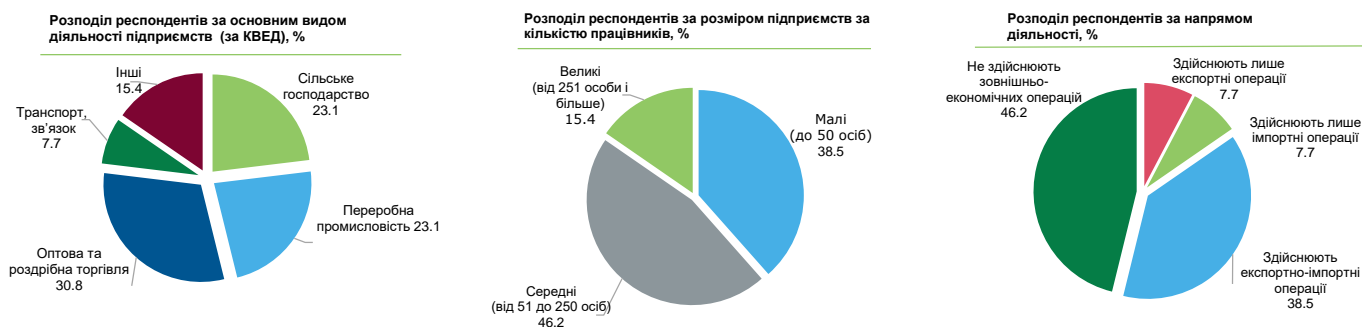
Очікується суттєве зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти планують брати банківські кредити виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, стали жорсткішими (графік 9). Респонденти досить неоднотайно оцінюють стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів: по 30.8% респондентів зазначили занадто високі ставки за кредитами, занадто складну процедуру оформлення документів, надмірні вимоги до застави, невпевненість у спроможності вчасно виконувати боргові зобов'язання та наявність інших джерел фінансування (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

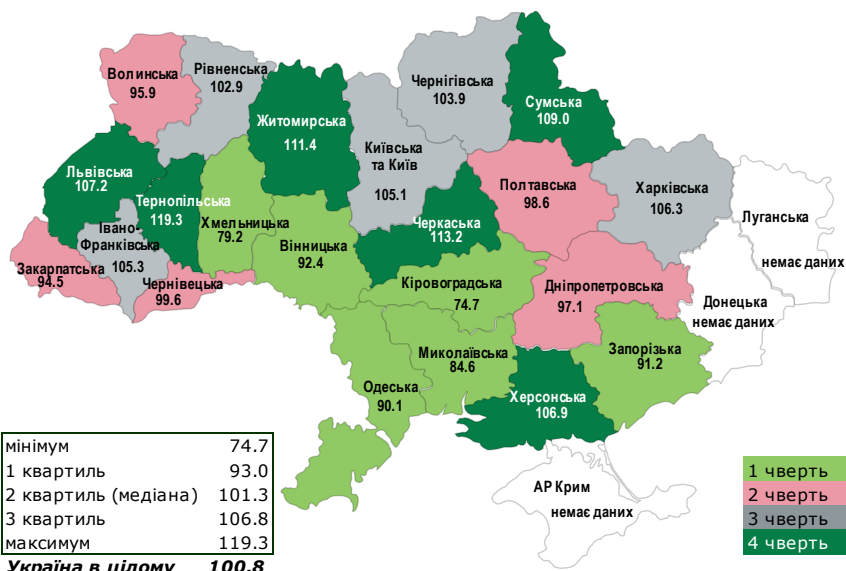
- **поточний фінансово-економічний стан поганий:** баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – «мінус» 23.1%, у цілому по Україні – «мінус» 5.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний** четвертий квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 33.3%);
- **ресурси виробничих потужностей зросли.** Підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів: баланс відповідей – 16.7% (у II кварталі 2020 року – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 11 серпня – 01 вересня 2020 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як торгівля.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

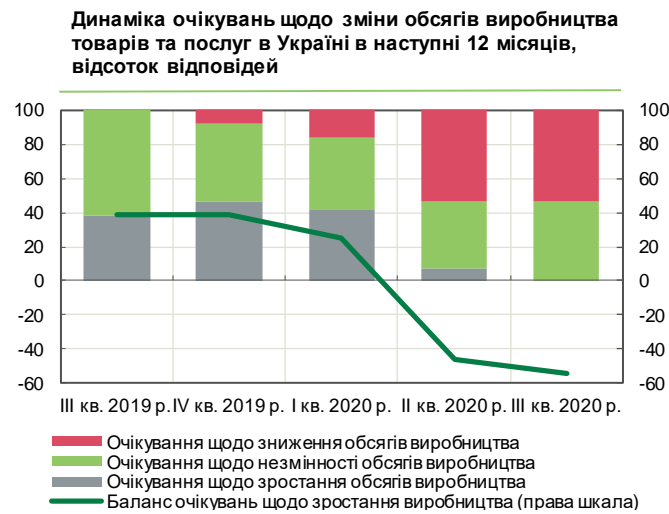
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

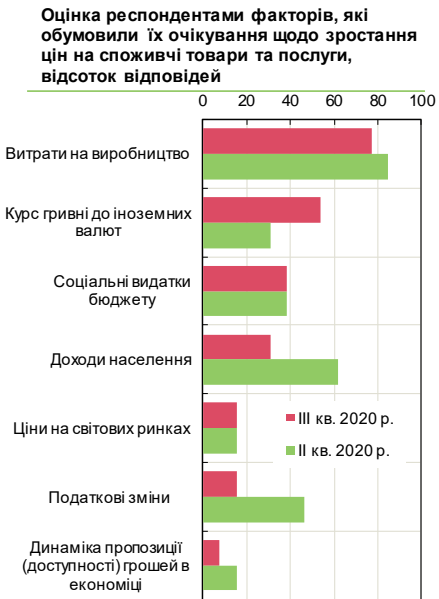
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	33.3	18.2	18.2	0.0	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	50.0	41.7	45.5	53.8	54.5
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	36.4	23.1	25.0	-15.4	-25.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	50.0	23.1	41.7	-15.4	-41.7
кількості працівників	23.1	15.4	0.0	-7.7	-8.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

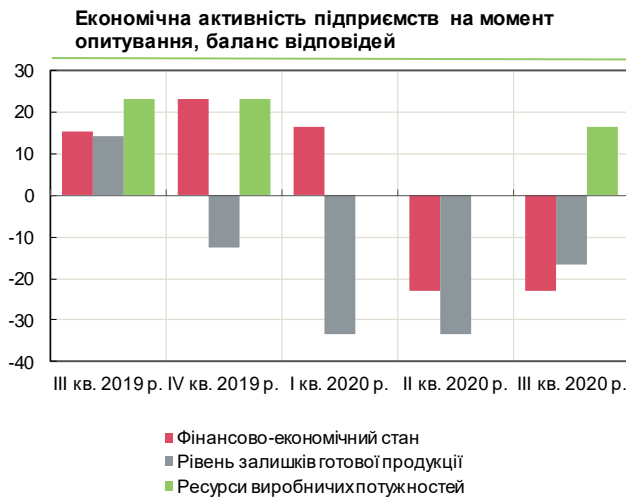
Графік 1

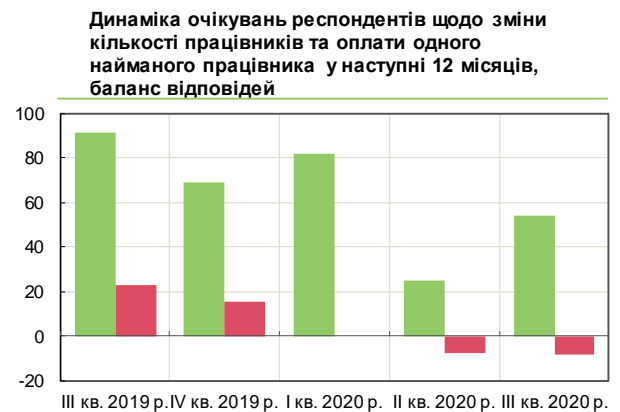
Графік 2

Графік 3

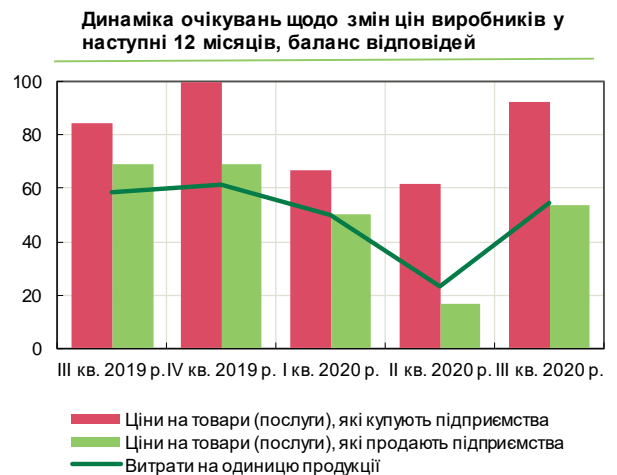
Графік 4

Графік 5

Графік 6

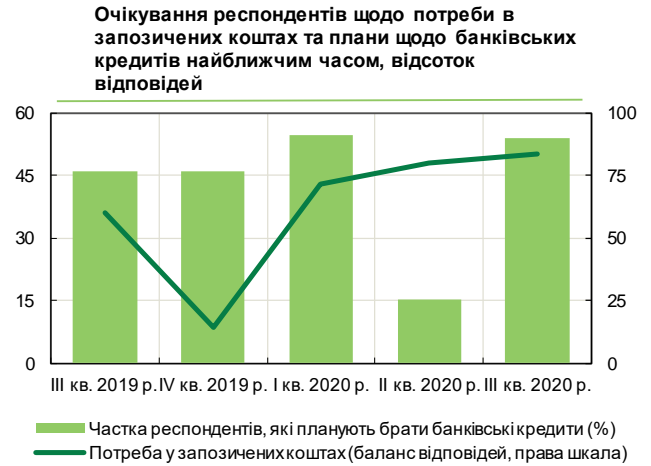

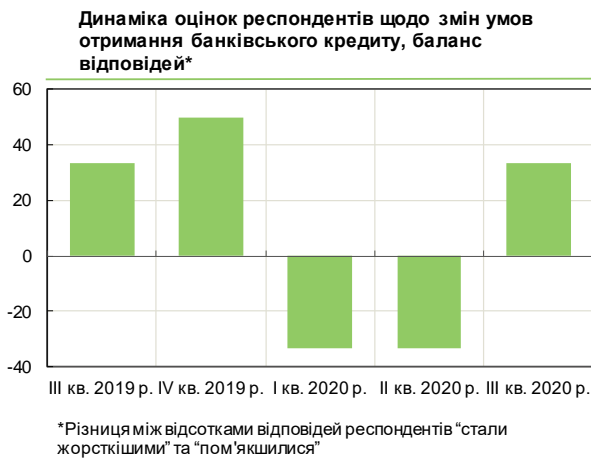
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

